

ילידים תהי' "הגדה" שלהם ולפני החג יקנו להם סידור וכי"ב
 ב. כדאי שכל אחד (ובמיוחד ילדים) יהי' לו סידור משלו, חומש וקופת צדקה (להבדיל), ועד"ז ספרים אחרים, ודבר שהזמן גרמא - "הגדה של פסח", [ש]דבר זה יוסיף לו חיות ומרץ לנצל אותם בפועל⁸.

ג. מה טוב - שלפני החג יקנו לילד סידור חדש וכי"ב. במכל שכן מן הדין שיש לקנות קליות ואגוזים - דברי הרשות⁹.

בח"ל כשעושים סדר ציבורי להשתדל לעשות שני סדרים

ד. במקומות שעורכים סדרים ציבוריים וכלליים שבהם עשו הכנות לערוך רק סדר אחד (בגלל חסרון כסף וכי"ב). נחוץ וכדאי ביותר, שישתדלו ביותר לעשות את שני הסדרים, על כל פנים, לחלק את ההוצאות לשני הלילות¹⁰.

הגדה בניגון שמח

ה. מנהג ישראל¹⁰ שאמירת ההגדה ("מגיד" שהתחלתו בארבעת הקושיות) היא בניגון שמח¹¹.

מוזגים כוסו של אליהו לפני ברכת המזון

ו. בזמנים ידועים היו מוזגים כוסו של אליהו לפני ברכת המזון, ולאחרונה נהגו למזוג לפני ברכת המזון בכל פעם¹².

כשמחזירים היין מנגנים הניגון "א-לי אתה ואורך"

ז. בסיום הסדר (אחר אמירת "לשנה הבאה בירושלים") מחזירים היין מכוסו של אליהו להבקבוק¹³, וכל המסוכים מנגנים בשעה זו הניגון שעל הפסוק "א-לי אתה ואורך"¹⁴.

זהירות ממצה שרוי' וגם בקטנים

ח. בנוגע לשבעת ימי הפסח - נזהרין ביותר ממצה שרוי', (גם בנוגע לקטנים, מצד ענין החינוך¹⁵), עד כדי כך, שמכסין המצות שעל השולחן שלא יפלו עליהן מים, וכן מכסין המים שלא יפול בהם פירור מצה¹⁶.

ח"י ניסן - יום הולדת הרה"ח המקובל ר' לוי יצחק כדאי לערוך התועדות

א. ביום זה יום הולדת אמו"ר כדאי לערוך התועדות של שמחה¹⁷.

י"ד ניסן - יום ההולדת של הרמב"ם, ערב פסח לנצל יום הולדתו של הרמב"ם לעורר אודות לימוד הרמב"ם

א. ביום הולדתו של הרמב"ם צריכים - לכל לראש - לנצל את ההזדמנות לעורר אודות השיעורים בלימוד הרמב"ם, כל אחד ואחת לפי יכולתו - ג' פרקים ליום, פרק אחד ליום, או הלימוד המקביל בספר המצוות להרמב"ם¹.

לנצל יום סגולה זה להוסיף בעניני יהדות מתוך "רעש"

ב. יש לנצל יום סגולה זה - שמזלו גובר - מתוך "רעש" דקדושה בכל מקום ומקום, להוסיף עוד יותר בכל עניני יהדות, תורה ומצוותי' כולל ובמיוחד - בנוגע ללימוד תורתו של הרמב"ם (בהוספה על שאר השיעורים בתורה)².

לערוך התועדות של שמחה "ברוב עם" בסמיכות לערב פסח

ג. לערוך התועדות של שמחה, הקשורה עם עניני יהדות, תורה ומצוותי' בהשתתפות רבים מישראל, אנשים נשים וטף³.

ד. מכיון שבערב פסח אין הזמן מתאים לערוך התועדות "ברוב עם הדרת מלך" יעשו זאת בסמיכות⁴ לערב פסח, ואדרבה - כשנעשה שלא בזמנו צריך להיות באופן של פרסום עוד יותר⁵.

לשתף הקטנים בה"סיומים" בערב פסח

ה. לשתף בה"סיומים" כולל גם הקטנים (לא רק קטנים בידיעות אלא גם קטנים בשנים) שעדיין אינם שייכים להבנה והשגה⁶.

חג הפסח - ליל הסדר

לימוד פרטי הענינים דהקרנן ב"סדר קרבן פסח"

א. בהכנה להקרכת הפסח נכלל גם (ולכל לראש) לימוד פרטי הענינים דהקרכת הפסח, החל מ"סדר קרבן פסח" שנדפס בסידור השווה לכל נפש⁷.

ואת למודעי השליטת כולל הן השיחות המוגהות והן השיחות הבלתי מוגהות (רשימת השומעים), מתשמ"ח ואילך, והוא על אחריות המלקט בלבד.

- 1) שם ע' 43-44. וראה שיחת ליל י"ג ניסן תנש"א - התועדות ע' 48: "ויש לעורר . . ועד"ז בקשר ובשייכות ליום הולדתו של הרמב"ם למחרתו - יש לעורר ע"ד לימוד הרמב"ם, החל מהשיעורים היומיים".
- 2) ש"פ צו תשמ"ח - התועדות ע' 518. ושם ע' 517: "בהמשך להמדובר לעיל ע"ד ההצעה בקשר להנהגה ביום ההולדת דכל אחד ואחת מישראל, קבלת החלטות טובות להוסיף בעניני יהדות, תורה ומצוותי', מתוך התועדות של שמחה הרי על אחת כמה וכמה שהנהגה זו צריכה להיות (ואדרבה - ביתר שאת וביתר עוז) בימי הולדת של **צדיקים ונשיאי ישראל**, כולל גם - יום הולדתו של הרמב"ם בערב פסח, שאז "מזלו גובר". ולכן, יש לנצל . . ע"י עריכת וכו'".
- 3) משיחת י"א ניסן תשמ"ח - התועדות ע' 38: "וכאן המקום לעורר גם אודות יום ההולדת של הרמב"ם . . בערב פסח - לערוך בו וכו'".
- 4) ראה ש"פ צו תשמ"ח - התועדות ע' 518: "בערב פסח עצמו, או בימים הסמוכים - כפי תנאי המקום וכו'".
- 5) משיחת י"א ניסן תשמ"ח - התועדות ע' 38. ושם בהערה 23: "ע"ד שמצינו בקריאת המגילה (אולת פורים), ש"בזמנה קורין אותה אפילו ביחיד, שלא בזמנה **בעשרה**".
- 6) משיחת ש"פ מטות-מסעי תנש"א - סה"ש תנש"א ע' 719: "ע"ד ובודגמת הסיום דערב פסח שמנהג ישראל להביא גם הקטנים בכורים הקטנים".
- 7) (ההשלמה ל)ש"פ ויקהל-פקודי תשמ"ח - התועדות ע' 448. ושם (בהשיחה) ע' 444: "ומתחילים להתכונן להקרכת הפסח - כאמור, שמפ' פרה באים לפ' החודש, קרבן פסח - בביהמ"ק השלישי וכו'".

8) ש"פ ויקהל-פקודי תשמ"ח - התועדות ע' 480.
 9) ש"פ צו תנש"א - התועדות ע' 443-444: "יבוראי - לא יצטרכו להגיע לזה, כיון שהקב"ה ודאי יברך ויספק לעוסקים בזה את כל המצטרך, ויותר מזה".
 10) משיחת י"ט ניסן ל"צבאות ה'" תשמ"ט - התועדות ע' 36: "בחג הפסח מודגש גם שכל עניניו . . הם מתוך שמחת, כמנהג ישראל וכו'".
 11) שם תשמ"ט: "נוסף על זה אין שמחה אלא ביי", שמחה שבאה לאחרי כוס יין של קידוש, ולאח"ז - עוד ג' כוסות ממוספים עוד יותר בשמחת החג, שכל זה מביא לשמחה גדולה ביותר - נוסף על השמחה שבה מחוייבים ע"פ הלכה מפני היר"ט "מועדים לשמחה".
 12) ש"פ מצורע תשמ"ט בשו"ג להערה 78 - התועדות ע' 8.
 13) שם ע' 8: "שרומז שגם בחי' "החמישית לפרעה" (כוס חמישי נמשכת ומתלבשת ב"כלים" ("בקבוק"))".
 14) הערה ע' 79 ע" 8 שם. וע' 13 בהערה 126: "ועד"ז בהחזרת היין מכוסו של אליהו להבקבוק, שנת"ל (ס"ו) שרומז להמשכת בחי' "החמישית לפרעה" ב"כלים" - שהמשכה ב"כלים" גופא היא באופן של "רנת", ניגון ושייר, היינו, מתוך שמחה **שפורצת גדר**, והניגון הוא על הפסוק "א-לי אתה", שבחינת "אתה" נעשה "א-לי" (א-ל שלי)".
 15) לילות חג הפסח תשמ"ח הערה 258 - התועדות ע' 111: "כולל גם בנוגע לקטנים, אשר, מצד ענין החינוך צריכים גם הם להזהר ממצה שרוי' וכו'".
 16) שיחת אחרון של פסח תשמ"ח - התועדות ע' 171.
 17) משיחת לילות חג הפסח תשמ"ח - התועדות ע' 90: "וענין נוסף השייך במיוחד אלי - בנו בכורו של אמו"ר ז"ל שנולד בחי' ניסן . . והרי לאחרונה הרעישו אודות עריכת התועדות ביום ההולדת דכא"א מישראל, ועאכ"כ יום הולדתו של יהודי שמסר נפשו על תורה ומצוות, עד כדי כך, שנשאר במאסר ובגלות עד סוף ימיו בחיים חיותו בעלמא דין, ולא עוד, אלא, שגם לאחרי הסתלקותו נטמן ונשאר במקום גלותו, ואין כאן המקום להאריך בענין שאינו גורם לשמחה גדולה וכו'".